

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2013 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

	Мисия	
1	Отчет на Изпълнителния директор	5
2	Финансов профил	7
3	Програма за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП 2009-2014	11
4	Програма „Европейски политики“	19
5	Програма „Управление и публични политики“	21
6	Платформа за генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз	24
7	Извънреден фонд при Институт Отворено общество	27
8	Правна програма	28
9	Програма “Обществен дебат”	31
10	Програма „Рома“	32
11	Стипендиантска програма „Медици за по-добро бъдеще“ с финансовата подкрепа на Тръст за социална алтернатива	36
12	Стажантска програма „Мост към бизнеса - стажантска програма за млади роми в частният сектор“ с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“	36
13	Стажантска програма в Посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие“ с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ	36
14	Звено за разработване на проекти	37

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Нели Огнянова - Председател

Георги Господинов

Иван Бедров

Лъчезар Богданов

Милена Стефанова

Нери Терзиева

Пепка Бояджиева

Изпълнителен Директор

Георги Стойчев

Финансов Директор

Велико Шербанов

Програмен мениджър на програма за подкрепа на НПО

Елица Маркова

Програмни директори

Боян Захариев

Валентина Казанска

Иванка Иванова

Димитър Димитров

Марин Лесенски

Старши икономист

Георги Ангелов

Звено за социологически анализи

Алексей Пампоров - Социолог

Звено за подготовка на проекти

Елица Маркова

Теодора Иванова

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

През 2013 година на фона, на безпрецедентна за последното десетилетие гражданска активност в България, Институт "Отворено общество" - София подкрепи и осъществи инициативи, насочени към укрепване и развитие на неправителствения сектор в страната, повишаване на гражданското участие при формирането на основани на доказателства публични политики, подобряване на прозрачността и отчетността на институциите и качеството на демократичния процес, отстояване на принципите на върховенството на закона и защита на правата на човека, създаването на условия за социална интеграция на ромите и други групи в неравностойно положение, подкрепа на солидарността в обществото и насърчаване пълноценното участие на България в процеса на формулиране на общи европейски политики.

Както и в предходни години, Институтът беше ангажиран в осъществяването на два типа дейности: предоставяне на безвъзмездна помощ и изпълнение на оперативни проекти.

В качеството си на Оператор на Програмата за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП (в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“) Институтът организира на конкурсен принцип предоставянето на финансова подкрепа за проекти на НПО в четири сфери: Демокрацията, права на човека и добро управление, Социално включване и овластяване на уязвими групи, Устойчиво развитие и опазване на околната среда, Изграждане на капацитет на НПО. В допълнение на това, чрез средства от други свои програми, Институтът подкрепи граждански инициативи и проекти, насочени към подобряване на хуманитарната ситуация на бежанците от кризата в Сирия, интеграцията на ромската общност, подобряването на достъпа до образование и стимулиране на общественения дебат по ключови за демократичното общество теми.

Чрез оперативни проекти Институтът продължи да осъществява изследователски, застъпнически и мониторингови инициативи в сферите на образованието, правосъдието, човешките права, интеграцията на групи в неравностойно положение, обществените нагласи към функционирането на демокрацията и състоянието на публичните политики и реформи. Институтът отдели специално внимание на обществените нагласи спрямо речта на омразата и политиките за ограничаване употребата ѝ в обществото.

В рамките на отчетния период бяха реализирани общо 136 проекта, от които 97 финансираня на неправителствени организации и 39 оперативни проекта, изпълнявани пряко от Института. Подкрепени бяха 17 стажанти и стипендианти от ромски произход, а други 275 стипендианти получиха подкрепа по програми на мрежата Отворено общество, администрирани от Института. Общият размер на разходите за дейността на Института през 2013 година достигна 2,5 милиона евро срещу 1,5 милиона евро през 2012 година.

Институтът продължи да осъществява дейността си в рамките на четири основни приоритета: добро управление, върховенство на закона и човешки права, европейски

политики и гражданско участие. Дейността на Института се осъществяваше чрез следните програми: Европейски политики, Управление и публични политики, Обществен дебат, Правна програма, Програма Рома и Програма за подкрепа на НПО.

През годината Институтът разшири обема на предоставяните услуги като част от усилията си за гарантиране на дългосрочно устойчиво развитие.

Георги Стойчев
Изпълнителен Директор

2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ

I. Приходи

Приходите от безвъзмездно финансиране през 2013 година са в размер на 1 702 хиляди евро срещу 3 949 хиляди евро през 2012 година.

Фиг. 1 Приходи от безвъзмездно финансиране 2009-2013 година в хиляди евро

През 2012 г. Институт „Отворено общество“ – София беше избран за Оператор на Програма за подкрепа на неправителствените организации в България в периода 2012-2016 година, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 (ФМО на ЕИП) с бюджет в размер на 11,8 милиона евро. През 2013 година размерът на признатите приходи от ФМО на ЕИП възлиза на 998 хиляди евро срещу 25 хиляди евро през 2012 година.

През 2013 година размерът на признатите приходи от мрежата Отворено общество възлиза на 490 хиляди евро от следните институции-донори:

Институт Отворено общество Ню Йорк	7 хиляди евро
Фондация за насърчаване на отвореното общество Ню Йорк	5 хиляди евро
Институт Отворено общество Будапеща	316 хиляди евро
Институт Отворено общество Цуг	162 хиляди евро

За сравнение, през 2012 година приходите с източник мрежата Отворено общество възлизат на 3 629 хиляди евро, включващи и еднократно дарение в размер на 2 666 хиляди евро, предоставено в подкрепа на уставните цели на Института и неговото институционално развитие като независима и устойчива организация в обществена полза.

В рамките на финансирането от Институт Отворено общество - Будапеща през 2013 година продължава изпълнението на програмната схема "Платформа за генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз", като размерът на признатите приходи за 2013 година възлиза на 265 хиляди евро.

През 2013 година бяха реализирани програмни дейности, финансирани от други донори в размер на 214 хиляди евро срещу 295 хиляди евро през 2012 година.

Донор	Наименование на проекта	Финансиране в хиляди евро	
		Общо	в.т.ч. усвоени през 2013 г
Оперативна програма за транснационално сътрудничество "Югоизточна Европа" 2007 – 2013 г	Ефективните програми за активна интеграция / включване на ромите в Югоизточна Европа / PAIRS	163	61
Фондация "Америка за България"	Мост към бизнеса - стажантска програма за млади роми в частния сектор и Ромски стипендии в здравеопазването	290	37
Други донори		116	116
	Общо	569	214

Приходи от управление на Резервен фонд

През 2013 година са реализирани лихви в размер на 274 хиляди евро; в края на 2013 година средствата на депозит възлизат на 7,2 милиона евро.

Стопанска дейност

През 2013 година ИОО-София е реализирал приходи от стопанска дейност в размер на 521 хиляди евро от следните дейности:

Управлението на Програма за подкрепа на неправителствените организации в България, финансирана от ФМ на ЕИП	262 хиляди евро
Администриране на дейности на Институт Отворено общество Европа	221 хиляди евро
Социологическо изследване в партньорство със Световната банка	37 хиляди евро
Други дейности	1000 евро

За сравнение, през 2012 година са реализирани приходи в размер на 49 хиляди евро.

Нетни активи

В края на 2013 година размерът на нетните активи се запазва на 8,4 милиона евро. В баланса на Института към 31 декември 2013 година фигурират сгради и терени на стойност 386 хиляди евро и инвестиции в дъщерни дружества на стойност 491 хиляди евро.

Институтът разполага с офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи.

II. Разходи

През 2013 година общият размер на разходите за дейността възлиза на 2,5 милиона евро срещу 1,5 милиона евро през 2012 година.

Финансирани са проекти на обща стойност 1,8 милиона евро срещу 1,3 милиона евро през 2012 година, съответно 2,7 милиона евро през 2011, 3,1 милиона евро през 2010 година и 1,7 милиона евро през 2009 година.

Размер на програмните разходи 2009-2013 г в хиляди евро

Програмна област	2013		2012	2011	2010	2009
	в хил- евро	Дял	Разходи в хиляди евро			
Програма за подкрепа на НПО	997	54.2%	32			
Извънреден фонд	26	1.4%	79	658	1 099	
Управление и публични политики	389	21.2%	296	608	576	528
Европейски политики	47	2.6%	152	377	333	417
Правна програма	62	3.4%	61	185	232	184
Обществен дебат	58	3.2%	45	96	161	106
Рома	254	13.8%	398	458	277	203
Образование и Младежки програми	5	0.3%	8	64	26	35
Обществено здравеопазване			16	23	1	14
Изток-Изток			118	135	233	65
Други			120	125	130	138
Общо	1 838	100%	1 325	2 729	3 068	1 690

През 2013 година са реализирани 136 проекта, от които 97 финансираня на организации и 39 проекта, реализирани от Институт "Отворено общество". Подкрепени са 17 стажанти и стипендианти от ромски произход, като по програми на мрежата Отворено общество извън бюджета на Фондацията са подкрепени 275 стипендианти.

Програмна област	Брой проекти	в това число проекти на	
	Общо	Организации	Институт Отворено общество
Програма за подкрепа на НПО	76	76	
Управление и публични политики	23	13	10
Европейски политики	5		5
Правна програма	8		8
Обществен дебат	7	4	3
Рома	11		11
Извънреден фонд	4	4	
Образование и младежки програми	2		2
Общо	136	97	39
Стажанти и стипендианти от ромски произход	17		
Общо	153		

ИОО-София е финансирал от собствения си резерв дейности на обща стойност 279 хиляди евро. За 2013 година разходите на Института надвишават приходите с 13 хиляди евро.

Административните разходи възлизат на 193 хиляди евро - 7,7 % от общия обем на разходите. Размерът на разходите за стопанска дейност за 2013 година възлиза на 521 хиляди евро.

Програмната дейност се осъществява на основа съчетаване усилията на персонала (в Института работят 25 човека) в партньорство с широки експертни общности.

III. Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и утвърдените стандарти и изискванията на донорските организации.

Функционалната валута, в която се отчита дейността на Институт “Отворено общество” - София е евро. Финансовите отчети се одитират от международно призната одиторска фирма, като през периода 2008-2013 година това е КПМГ-България.

Институт “Отворено общество” е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достояние отчетите за своята дейност.

В края на 2011 година Институт “Отворено общество” въведе в своята дейност стандартите по качество ISO 9001

3. ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ ПО ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2009-2014

Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2009-2014 г. - www.ngogrants.bg; www.facebook.com/ngogrants.bg

От 2012 г. ИОО – София, съвместно с Фондация „Работилница за граждански инициативи“, е Оператор на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП. Програмата е на обща стойност от близо 11,8 млн. евро, осигурени от страните донори – Исландия, Лихтенщайн и Норвегия. Програмата предоставя финансиране за допустими неправителствени организации, регистрирани в България и има за цел да подпомогне развитието на гражданския сектор и приноса му за социалната справедливост, демокрацията и устойчивото развитие на страната. В рамките на Програмата са предвидени три конкурса за набиране на проектни предложения в четири тематични области: „Демокрация, права на човека и добро управление“, „Социално включване и овластяване на уязвими групи“, „Устойчиво развитие и опазване на околната среда“, „Изграждане на капацитет на НПО“.

През 2013 година беше проведен първият конкурс в рамките на Програмата, който постави силен акцент върху проблеми като: дискриминация, расизъм, ксенофобия, хомофобия, антисемитизъм, нетолерантност, реч на омразата, престъпления, продиктувани от омраза, насилие по полов признак. Конкурсът беше обявен на 1 февруари 2013 г. с краен срок за подаване на предложения 1 април 2013 г.. В рамките на конкурса бяха подадени общо 559 проектни предложения.

До края на календарната 2013 година от общо постъпилите 37 микропроекти (с финансиране до 5000 евро) бяха финансирани 14, а броят на подкрепените малки проекти (с финансиране до 20 000 евро) е 58¹ от постъпили 216. В рамките на първия конкурс бяха финансирани микро и малки проекти на обща стойност 988 668 евро, от които 27.28% са насочени към проекти, свързани с ромското включване и 37.22% към проекти, чиято целева група са деца и младежи. Договорирането на одобрените средни и големи проекти в рамките на първия конкурс на Програмата беше предвидено за началото на 2014 година.

От общо 6 постъпили заявления за получаване на безвъзмездна помощ за разработване на проектна идея с партньори от държавите донори (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия) бяха одобрени 5 на обща стойност 5 485 евро.

Над 700 души, представители на неправителствени организации от цялата страна, участваха в информационните дни, които Програмата проведе през месец февруари 2013 г. Срещите се състояха в градове от всеки един от шестте района на планиране в България - Враца, Пловдив, Велико Търново, Варна, Бургас и София.

В рамките на Втората годишна среща на Програмата, на 28 ноември 2013 г. се проведе конференцията „Речта на омразата и ролята на гражданското общество“. В срещата участваха над 150 души, сред които представители на Офиса на ФМ на ЕИП, активни по темата международни, държавни и неправителствени организации, представители на оператори на Програмата за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП в други държави, медии. Конференцията очерта

¹ Към 31 декември 2013 г. броят на сключените договори за безвъзмездна помощ е 57

кръга от предизвикателства, които речта на омразата поражда, направи преглед на институционалните политики и практики за нейното ограничаване и представи ролята на гражданското общество в борбата срещу речта на омразата.

На 29 ноември 2013 г. в София се проведе и Вторият международен семинар за насърчаване на партньорство между НПО от България, Норвегия и Исландия. В семинара участие взеха 55 представители на организации от България и 6 представители на страните донори. Семинарът беше организиран в рамките на годишната среща за обмен на добри практики за развитието на партньорства между български неправителствени организации и организации от страните донори. С цел улесняване на контактите между българските НПО и организациите от страните донори, Операторът на Програмата разработи специализираната [база данни](http://ngogrants.bg/public/portfolios/partners.cfm?id=17) с контакти на неправителствени организации, които имат интерес от подаване на проекти в партньорство (<http://ngogrants.bg/public/portfolios/partners.cfm?id=17>).

В края на 2013 г. започна и подготовката за обявяването на втория конкурс за набиране на проектни предложения в рамките на Програмата.

3. ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ ПО ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2009-2014

3.1. Безвъзмездна помощ за разработване на проектна идея с партньори от държавите донори (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия)

Организация	Сума
Фондация „Джунниър Ачийвмънт България“	€ 983
Сдружение Национално движение „Българско наследство“	€ 1 500
Европейска фондация за международно сътрудничество „Светлина, просвета, знание“	€ 442
Сдружение „Център за правни изследвания“	€ 1 061
Народно читалище „Бъдеще сега 2006“	€ 1 500

3.2. Тематична област "Демокрация, права на човека и добро управление "

3.2.1. Тематичен приоритет "Насърчаване на демократичните ценности, включително защита на правата на човека"

Организация	Тема	Сума
Асоциация за развитие на децата и младежите в град Враца	Светът е за всички	€ 4 406
Сдружение „Кубера“	Онлайн център за независима помощ на жертви на дискриминация	€ 10 693

Асоциация „Деметра“	Насърчаване на доброволческите дейности и инициативи по проблемите на човешките права, дискриминацията, ксенофобията и речта на омразата сред младите хора на възраст 13-18 години	€ 12 711
Асоциация за бежанци и мигранти	Наблюдение в съдилищата по административни и наказателни дела на бежанци търсещи закрила в Република България	€ 16 158
Фондация „Де Пасарел“ - България	Човешки права и качество на живот за хората с увреждания	€ 16 573
Културна фондация А25	Културна „адекватация“	€ 17 217
Сдружение „Паралел“-Силистра	„Различни деца с еднакви права“ - Насърчаване спазването на правата на детето чрез разработване и прилагане на пилотен модел за интерактивни образователни дейности по права на детето в смесени мултиетнически групи от селски райони	€ 17 874
Гражданско сдружение „Алцхаймер България“	Да се чуе гласа на болните с деменция. Техният глас е важен	€ 17 822
Фондация „Дарик“	„Има ли кой да ги обича“: излъчване на поредица антидискриминационни предавания по „Дарик“ радио и провеждане на радиожурналистически стажове за роми	€ 18 346
Център за европейски и международни изследвания	Избери да участваш	€ 18 450
Център за правна помощ „Глас в България“	Мониторинг върху процедурата за идентифициране на уязвими категории чужденци, кандидатстващи за закрила в Р. България, и приложението на Въпросник за идентификация на хора, търсещи закрила, с травматичен опит	€ 19 309
Сдружение "Организация Дром"	Равни права за ромите	€ 19 522

3.2.2. Тематичен приоритет "Подпомагане на активното гражданство "

Организация	Тема	Сума
Фондация „Бауерзакс“	Активно гражданство - подходът Бауерзакс	€ 8 593
Фондация СМАРТ	Академия КЛЮЧ	€ 15 618
Сдружение „Самаряни“	ДОБРОволно за КАУЗА!	€ 15 646

Сдружение „Див Рошков“	Проект за градско обновяване с младежко участие - СМЕН	€ 16 120
Фондация „Инфо спейс“	Ефективни форми на гражданско участие в процеса на вземане на решения и контрол върху управлението	€ 16 630
Сдружение „Селище Зелено Училище“	Направи училище: Създаване на модел на съвременен българско училище с участието на обществеността	€ 17 551
Сдружение „Център за развитие и подкрепа на бизнеса“	Да дадем думата на младите хора!	€ 18 585

3.2.3. Тематичен приоритет "Насърчаване на включването на НПО в процесите на формулиране на политики и вземане на решения съвместно с институциите на местно, регионално и национално ниво "

Организация	Тема	Сума
Народно читалище „Любен Каравелов-1897“	Имат думата гражданите	€ 4 683
Сдружение „Институт за развитие на публичната среда“	Оценка на въздействието на Изборния кодекс и застъпничество за промени в изборните правила	€ 8 089
Сдружение „ЛИДЕР - Местни инициативи за развитие и равнопоставеност“	Сътрудничество за реализиране на местни политики в областта на ромската интеграция	€ 15 107
Сдружение „Клуб Отворено общество Стара Загора“	Общество на граждани и поети	€ 18 725

3.3. Тематична област "Социално включване и овластяване на уязвими групи"

3.3.1. Тематичен приоритет "Овластяване на уязвими групи "

Организация	Тема	Сума
Сдружение „Обединени професионалисти за устойчиво развитие“	За по-добро бъдеще	€ 4 132
Съюз на хора с увреждания от Община Кюстендил „Кураж“	Компютърни занимания за хора с увреждания - Създаване на интернет общество в рамките на целевата група	€ 4 484

Фондация „Природа и здраве за Българи“я	Информационна кампания за ранна диагностика и превенция на анорексия и булимия нервоза и други разстройства на хранителното поведение	€ 4 999
Сдружение „Инициатива за равни възможности“	Да станем активни граждани и потребители	€ 15 997
Център „Образование за демокрация“	Коалиция за гражданско участие на уязвимите групи	€ 17 665
Сдружение „Ромска академия за култура и образование“	Ромски застъпнически звена - обучени и овластени	€ 17 746
Сдружение „Разнообразни и равни“	„Уязвимите овластени“: обучение на здравни медиатори и помощник-учители от ромски произход за по-ефективно изпълнение на своите функции с методология по програма „РОМЕД“ на Европейската комисия и Съвета на Европа	€ 18 000
Сдружение „Душевно равновесие“	Заедно можем повече	€ 18 395
Фондация „Джендър проект в България“	Подкрепа за овластяване на жени от селските райони на Северозападна България	€ 18 692
Сдружение „Либерална алтернатива за ромско гражданско обединение – ЛАРГО“	Създаване на ромски общностен съвет в квартал Изток на град Кюстендил	€ 18 872
Сдружение „Младежки Клуб Рома - Столипиново 1996“	Създаване на мрежа от младежки инициативни групи в уязвими етнически общности в Пловдив и областта	€ 19 974
Фондация „X & D Джендър перспективи“	Да разрешим проблемите си заедно	€ 20 000

3.3.2. Тематичен приоритет "Разширяване на предоставяните услуги за подобряване на благосъстоянието на представители на целевите групи "

Организация	Тема	Сума
Сдружение „Милосърдие-01-Ямбол“	Подкрепи ме навреме-ранна диагностика и превенция за деца с проблеми в развитието	€ 4 452
Сдружение „Ахури“	Овластяване за взаимопомощ и самопомощ за превенция на стреса и против социалната изолация на хора в риск от бедност, незрящи и с увреждания – информационна помощ и публичност на постигнатото от тях	€ 4 490
Сдружение „Международен съвет на самодейните средища“	Хляб за социална промяна	€ 11 644

Сдружение „Надежда за нас-2008“	Програма за преодоляване на психо-емоционални дефицити сред децата от домовете на възраст между 7 и 12 години	€ 13 973
Сдружение „Първи юни“	Център за социално включване	€ 16 248
Фондация „Алтернатива Алфа и Омега“	Изграждане на училищен ресурсен център за подкрепа на образователната интеграция на деца с увреждания"	€ 18 886
Сдружение „Онкоболни и приятели“	Пациентски информационен център	€ 19 034
Фондация „Инициатива за финансова грамотност“	„Моят живот, моите финанси“ - Програма за финансова грамотност за младежи	€ 19 929

3.4. Тематична област "Устойчиво развитие и опазване на околната среда"

3.4. Тематичен приоритет "Повишаване приноса на НПО за устойчивото развитие "

Организация	Тема	Сума
Фондация „Оренда“	Моят принос за средата, в която живея!	€ 4 448
Сдружение „Международна асоциация устойчиво развитие“	Изграждане на партньорска мрежа за УРООС в Североизточния район на планиране	€ 15 512
Фондация „Цвете“	Мисия „Кестен“	€ 15 291
Фондация „Европейски център за еко агро туризъм България“	Деца за зелено бъдеще	€ 15 822
Сдружение „Национален Ученически Екопарламент“	Младежи за устойчиво развитие	€ 15 960
Фондация „Училище за природа“ - с. Влахи	Училище за устойчиво бъдеще	€ 16 548
Фондация „РЕГИОН.БГ“	СРЕДНОГОРИЕ 2020 (Гражданско наблюдение на плановете за развитие на общините Пирдоп, Златица, Копревщица, Мирково, Челопеч, Чавдар и Антон в партньорство с предприятията в региона)	€ 17 803
Асоциация на парковете в България	Архив за защитените територии в България в помощ на управлението и опазването на околната среда	€ 19 386
Фондация „Форум Градски Алтернативи“	ВЯТЪРЪТ РАБОТИ - Оценка на потенциала за производство на електроенергия от малки вятърни генератори на територията на 3 общини	€ 19 532

3.5. Тематична област "Изграждане на капацитет за НПО"

3.5.1. Тематичен приоритет "Насърчаване повишаването на капацитета на НПО и на благоприятстваща среда за работа на неправителствения сектор"

Организация	Тема	Сума
Фондация „За психично здраве и социална реализация“	За успешно начало	€ 3 181
Сдружение „Бъдеще за нас“	Повишаване финансовата устойчивост и изграждане на капацитет на НПО, чрез създаване на механизъм за реализация на инициативи на местно ниво в партньорство с местната власт	€ 3 774
Сдружения „Асоциация на родители на деца с дислексия - Достъпен свят“	Израстване	€ 4 884
Фондация „Инициатива за социална интеграция“	Изграждане на капацитет на Фондация Инициатива за социална интеграция за финансова и организационна устойчивост	€ 8 593
Фондация „Хоризонти“	Активно включване в информационното общество	€ 9 836
Фондация „Груув Ателие“	„Арт импровизации + конкретни знания“ - Ноу-Хау за паралелно развитие на управленски и творчески капацитет на НПО	€ 11 620
Сдружение „Възможности без граници“	Младежка КАУЗА - Мрежа за КАчество, Устойчивост, Знания и Авторитет на младежката работа в България	€ 12 073
Сдружение „Програма за развитие на съдебната система“	УТРЕ – Устрем за Трайно Развитие и Единство	€ 17 097
Фондация „Училище за природа“ - с. Влахи	Живо училище - устойчиво в природата и в мрежата	€ 17 894

3.5.2. Тематичен приоритет "Развитие на застъпническата роля на НПО и капацитета им за мониторинг"

Организация	Тема	Сума
Сдружение „Виктория-04“	Житейски умения за лица със специални потребности и техните родители	€ 4 450
Сдружение „Ромска академия за култура и образование“	По-прозрачни! По-видими! По-решими!	€ 8 515
Сдружение „Алтернативи“	Укрепване на капацитета на НПО в Бургаска област за мониторинг на социалните услуги в общността	€ 9 129
Български национален комитет на ИКОМОС	Изграждане на капацитет за мониторинг и комуникация при опазване на културното наследство	€ 15 613
Сдружение „Институт за регионални и международни изследвания“	Стратегическо планиране и конкретни застъпнически кампании: Основни инструменти за изграждане и развитие на организационния капацитет на гражданските организации	€ 18 047

3.5.3. Тематичен приоритет "Развити мрежи и коалиции на НПО, работещи в партньорство"

Организация	Тема	Сума
Сдружение „Асоциация на неправителствените организации в регион Тракия“	Партньорство през границата	€ 4 735
Сдружение „Майки срещу дрогата“	Заедно срещу наркотиците	€ 4 948
Фондация „Подслон за човечеството“	„Достоен дом“ – създаване на коалиция за борба с лошите жилищни условия	€ 12 511
Сдружение „Велоеволюция“	Национална велосипедна мрежа	€ 13 496
Фондация „Огънят на Орфей“	Младежка академия „Творчески искри“	€ 16 880

4. ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ”

Като нова страна-членка на ЕС, България споделя редица общи предизвикателства с останалите страни от петото разширяване в Централна и Източна Европа. Те произтичат от общата им историческа съдба през втората половина на XX век, по-ниското икономическо развитие в сравнение със старите страни-членки и по-ниското ниво на интеграция в европейските структури. Съществуват опасения, че в условията на глобална икономическа криза тези различия, както и наследените предубеждения, може да се задълбочат и да доведат до един по-затворен и фрагментиран ЕС, където доминират процесите на ре-национализация на ключови политики.

През 2013 г. ЕС се разшири, като прие нова страна-членка – Хърватия, но процесът на разширяване като цяло е в застой. Икономическата криза в Европа започна да отшумява, но имаше признаци на започваща политическа криза, изразяваща се в нарастване на евро-скептицизма и популизма, особено преди европейските избори през м. май 2014 г.

Същевременно, повече от шест години след присъединяването си, България среща редица специфични предизвикателства, свързани със способността за ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията, липсата на административен капацитет за усвояване на средствата от ЕС и за пълноценно и равноправно участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво, както и редица дефицити на функциониращата демокрация, които са предизвикателства и за отвореното общество в страната.

На този фон ролята на програма “Европейски политики” е да съдейства за пълноценното интегриране на България в ЕС, както и за укрепването на капацитета на българските институции и граждани да прилагат общите европейски политики и да участват в тяхното формиране.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество и мониторинг.

Чрез Инициативата за европейски политики, програмата установява и развива контакти с изследователски институти и експерти със сходни цели в ЕС и особено в новите страни-членки от ЦИЕ, както и в страните, включени в политиката на съседство и Западните Балкани.

Основни цели на програмата са:

- По-голяма “отвореност” на конкретни съществуващи политики на ЕС (визова политика, политика на трудови пазари, политика на разширяване)
- По-голяма релевантност на общите политики към специфичните нужди на новите страни-членки (икономически политики, политики на догонващо развитие)
- По-активно гражданско участие и по-ефективно използване на потенциала на създадения през годините на прехода неправителствен сектор в ЦИЕ в процеса на формиране на европейски политики.

„Европейски индекс на настигането“ на програма „Европейски политики“ беше продължен и през 2013 г. и се очерта като един от основните проекти на програмата. Проектът регистрира до каква степен страните-членки от Централна и Източна Европа са “настигнали” старите страни членки по отношение на категориите Икономика, Качество на живот, Демокрация и Добро управление. Изработена бе специална интернет-базирана и максимално интерактивна платформа на „Индекса на настигане“ -

www.TheCatchUpIndex.eu, която предоставя възможност на всеки потребител да състави „собствен индекс“ на базата на въведените данни и възможностите на платформата с графично представяне.

На базата на съставения индекс бяха изготвени аналитични доклади – по отделни страни и категории, даващи препоръки за развитието на политики с оглед преодоляване на негативните различия и на успешен процес на “догонване”, които бяха събрани в основния доклад „Какво направи кризата с Европа?“ (на английски език, публикуван на страницата www.eupi.eu и www.thecatchupindex.eu). На базата на Индекса бяха изготвени кратки анализи (policy briefs), публикувани на страницата www.eupi.eu, както и в „Политики“ на www.politiki.bg като статии на български език, както и публикации и интервюта в национални и международни медии. През 2013 г. продължи събирането и анализирането на данни по 47 базови индикатора за 35 страни за следващото издание на „Индекс на настигането“, което бе планирано за началото на 2014 г.

През 2013 г., продължи издаването на кратки аналитични материали (policy briefs), които се фокусираха върху важни теми и събития, свързани с европейската интеграция на новите страни членки от ЦИЕ и ЕС. Те бяха публикувани в електронен формат на страницата www.eupi.eu и други интернет страници, както и разпратени по ел.поща до над 2500 получатели.

Темите на аналитичните доклади включваха и въпроси на миграцията в ЕС, с фокус върху българските граждани в други страни-членки, обществено мнение и доверие в ЕС и неговите институции, правосъдие и вътрешни работи, проблеми на гражданско участие на национално и европейско ниво.

ИОО-София взе участие и в заседанията на Съвета за обществени консултации към Комисията по европейски въпроси и контрол на европейските фондове към Народното събрание на Р България, като част от гражданския принос в процеса на програмиране на средствата от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020 и формирането на европейски политики.

4. Европейски политики и гражданско участие

Собствени проекти

Тема	Сума
Индекс на настигане	€ 1 4318
Policy breafs /кратки аналитични материали/	€ 4795
Участие на българските граждани в процеса на програмиране на средствата от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020 и граждански принос към формирането на европейски политики	€ 4125

5. ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ“

През 2013 година Програмата „Управление и публични политики“ отдели специално внимание на: реформите в образованието и общественото здравеопазване; реализирането на Платформата за създаване на проекти (ПСП), която е част от инициативата на Институт „Отворено общество“ в Будапеща под надслов „Подобряване на ромското включване чрез изграждане на капацитет за максимално използване на фондовете на ЕС“; насърчаването на общинските политики за интеграция на ромите в рамките на инициативата за местна ефективна ромска интеграция (МЕРИ). През 2013 г. Програма „Управление и публични политики“ осъществи също проекти в сътрудничество с редица партньори, сред които важна роля играят международни организации като Световна банка, местни НПО, Министерството на образованието и науката, Министерство на финансите, програмата Ранно детство на Фондации „Отворено общество“, базирана в Лондон, Световната здравна организация, Евроситис, НСОРБ и др.

Наблюдение върху кризата и бедността — макроикономически, политически и социални рискове

През 2013 г. Програма Управление и публични политики продължи традиционната си инициатива Macro Watch за мониторинг на икономиката и публичните бюджети. Акцент беше поставен върху наблюдението на кризата и бедността с цел алармиране за основните макроикономически, политически и социални рискове. Анализи на икономическата и социалната политика, както и на състоянието на българската икономика са обсъждани на множество обществени дискусии и са публикувани в електронното издание www.politki.bg на ИОО–София и в средствата за масово осведомяване. В началото на годината експертите от Macro Watch завършиха подготовката на доклад: „Варианти за икономическата политика: Предимства и недостатъци“, който беше публикуван след парламентарните избори през 2013 г. и изпратен на основните политически партии, политически лидери, министри и депутати, както и връчен на премиера и финансовия министър. Докладът представи различни алтернативи за политики и реформи в ключови сектори като образование, пазар на труда, инвестиции и бизнес среда, публични разходи и публични услуги.

Здравеопазване: Серия от анализи, свързани с ключови направления на политиките в здравеопазването

В продължение на работата по наблюдение на ключови за българското здравеопазване проблеми, Програма УПП подготви в партньорство с Европейската здравна обсерватория кратък анализ на проблемите с мобилността на медицинските специалисти и ефектите за България. В началото на 2014 година се очаква публикацията, която прави преглед на политиките на европейските страни в отговор на тези проблеми, да бъде официално представена.

Измерване на качеството на висшето образование в България

През 2013 г. Програма Управление и публични политики продължи своите дейности в областта на изследванията на качеството на висшето образование. Основните усилия бяха съсредоточени в актуализиране на методологията за Рейтинговата система на висшите училища в България и разширяване на функционалностите на нейната уеб-платформа. Бяха осъществени редица анализи и проучвания сред всички заинтересовани страни в процеса – студенти, работодатели, преподаватели и администратори във висши училища. Тези усилия имаха своя резултат в изработването на третото издание на Рейтинговата система на висшите училища в България (<http://rsvu.mon.bg/>) във връзка с изпълнението на проект на Министерство на образованието и науката. Системата беше публично представена от експерти на Програма „Управление и публични политики“ в началото на 2014 г. Съпътстващите анализи и информацията в нея бяха публикувани в бр. 01/14 на електронното издание Политики.

Създаване система за управление на ефективно професионално образование

В партньорство със Сирма Груп и АдминСофт, Програма УПП участва в разработването на система за управление на професионалното образование по поръчка на МОН. В рамките на годината беше подготвено и осъществено социологическо преучване сред ученици, родители, работодатели, представители на професионалните гимназии, което идентифицира очакванията и проблемите, свързани с развитието на професионалното образование в страната.

Диалог за нов обществен договор за предучилищното и училищното образование в България

През 2013 г. продължиха и дейностите по развитие на съществуващите клубове „Активно учителство“ и разширяване на мрежата на активните учители чрез приобщаване на нови участници в нея.

Клубовете „Активно учителство“ в общините Велико Търново и Лясковец бяха домакини на публична дискусия с бившия министър на образованието на Унгария Балинт Маджар за развитието на образователната реформа в България от гледната точка на българските учители.

В Първия национален фестивал на активните учители, проведен на 13 и 14 септември 2013 г. във Велико Търново, участваха 60 учители от 8 клуба, работещи по модела „International Teacher Leadership“ (ITL) на Университета Кеймбридж – Великобритания в градовете Велико Търново, Враца, Варна и Лясковец, както и учители от други училища, които проявяват интерес към подхода. В рамките на фестивала бяха споделени механизми и инструменти за професионално развитие на учителите, както и идеи за развитие на средното образование в България.

Наблюдение и подкрепа за образователните политики в България

През 2013 г. експертите на „Образователната работилница“ към Институт „Отворено общество“ се включиха активно в обсъждането на възможности за финансиране на стратегически дейности в изпълнение на споделената визия за образователна реформа през новия програмен период на ЕС (2014-2020) с помощта на Структурните фондове на съюза и националните оперативни програми. Екипът на Института продължи и участието си в процесите на обсъждане на нов проектозакон за предучилищното и училищното образование. През 2013 г., съвместно с г-н Балинт Маджар, беше иницирирано създаването на Дискусионна група относно основните положения на нормативната промяна в системата на предучилищното и училищното образование с участието на народни представители и експерти, подпомагащи тяхната работа от двете най-големи парламентарни групи в 42 ОНС.

Приложение на системния подход за по-добри образователни резултати за развитие на работната сила в България

В партньорство с ГД „Експертни анализи“, Програма „Управление и публични политики“ участва в пилотното за България приложение на инструмента на Световната банка за оценка и анализ на развитието на работната сила и професионалното образование и обучение (SABER-WfD). В рамките на проекта беше събрана и анализирана информация за управлението на системата за професионалното образование и обучение, проведени бяха интервюта с представители на ключови заинтересовани страни. Проведени бяха и 2 семинара с представители на ключови институции и заинтересовани страни (МОН, МТСП, НАПОО, представители на профсъюзни и работодателски организации и др.) в областта на професионалното образование и обучение. Разработени бяха презентации и проекти на сравнителен анализ на политиките и аналитичен доклад с препоръки, които са внесени за одобрение в Световна банка.

Приложение на системния подход за по-добри образователни резултати за развитие на работната сила в България

В партньорство с ГД „Експертни анализи“, Програма „Управление и публични политики“ участва в прилагането на инструмента на Световната банка за оценка и анализ на развитието на политиките за ранното детско развитие (SABER-ECD). В рамките на инициативата беше направена оценка на степента на развитие на политиките, насочени към ранното детство – здравеопазване, хранене, образование, социална политика и закрила и бе консултирано формулирането на препоръки.

През 2013 г. Програма УПП продължи да подкрепя инициативите на социологическото звено на ИОО-София за предоставяне на свободен достъп до данни от социологическите проучвания, проведени от Института (<http://www.opendata.bg/>)

5. ПРОГРАМА "УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ "

Собствени проекти

Тема	Сума
Наблюдение върху кризата и бедността — макроикономически, политически и социални рискове"	€ 18 181
Провеждане на омнибус но социологическо изследване 2013 г	€ 4 293
Наблюдение върху образователните политики в България	€ 14 511
Здравеопазване Серия анализи, свързани с ключови направления на политиките в здравеопазването.	€ 9 328
Анализ на разходите и ползите във висшето образование	€ 1 412
Диалог за нов обществен договор в предучилищното и училищното образование в България	€ 3 414

6. ПЛАТФОРМА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТИ И МЕРИ БЪЛГАРИЯ

Платформа за създаване на проекти (Платформа, ПСП) е част от Програмата "Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз" (МТМ²) на Институт Отворено общество Будапеща. ПСП се ръководи от Институт „Отворено общество” - София по Програмата УПП в консорциум с 6 други организации, разпределени по регионален принцип - Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе" – Велико Търново, Сдружение "Свят без граници" – Стара Загора, Асоциация "ЛАРГО" – Кюстендил, Фондация "Рома" – Пловдив, Сдружение "Нов път" – Хайредин, област Враца, Асоциация "Интегро" – Разград.

През 2013 г. Платформата продължи да консултира безвъзмездно кандидати за проекти по структурните фондове на ЕС, работещи в полза на ромските общности, като им предостави достъп до същото ниво и качество при разработването на проекти и възможности за застъпничество, каквито имат останалите кандидати по Структурните фондове (СФ). Консултантските услуги бяха предоставени на територията на цялата страна за общини, училища, детски градини и неправителствени организации. Консултираните теми бяха в областта на образованието, социалните услуги и заетостта. През 2013 г., в резултат на работата по Платформата, са одобрени за финансиране 12 проекта на обща стойност близо 5 млн. лева.

През изтеклата година беше широка приложена и услугата Менторство/Наставничество за подкрепа на бенефициенти на ПСП, които вече имат спечелени проекти, но изпитват затруднение по изпълнението, отчитането, подготвянето на конкурси по Закона за обществени поръчки.

През 2013 г. ПСП се фокусира и върху изграждането на капацитета на представители от неправителствения сектор, работещи в областта на ромското включване, чрез

² Making the most of EU funds for Roma inclusion

организирането на обученията в следните сфери: "Първи стъпки в земеделието"; "Изграждане на основни умения на НПО, работещи в общността, в Югозападна България"; "Започване на собствен бизнес"; "Бизнес план и бизнес стратегия / първи стъпки/"; "Медийно представяне, уеб сайт, социална мрежа, комуникации с журналисти"; "Разработване на бизнес план и бизнес стратегия - първи стъпки"; "Разработване на проекти"; "Методи и техники на социалната работа с уязвими групи"; "Повишаване на равнището на заетост сред ромската общност в селските райони чрез използване на средствата от ЕС".

В рамките на Платформата бяха предоставени два вида грантове – възстановими и невъзстановими/чист (до 20 000 лв.). По схемата за невъзстановимите грантове бе сключен един договор на стойност 9997лв, а по схемата възстановим гранд общо шест договора на обща стойност 190 153,75лв.

Обобщени статистически данни за 2013 на ПСП

Година	Общо	Не финансирани проектни предложения	Прекратена консултация или не внесен проект	В процес на консултация или проучване	Внесени проектни предложения чакащи разглеждане	Финансирани проектни предложения
2013	56	17	15	1	10	12 общо = 4 966 074 лв.

През 2013 г. екипът на програмата продължи изпълнението на дейности за изграждане и укрепване капацитета на местната общинска администрация в рамките на инициативата МЕРИ-България. МЕРИ беше създадена в партньорство между Националното сдружение на общините в Република България и Институт "Отворено общество" – София в рамките на инициатива „Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на ЕС – Институт „Отворено Общество“ – Будапеща.

МЕРИ насърчава партньорския подход, обмена на опит и добри практики, сътрудничеството между българските общини и взаимодействията с други европейски и международни мрежи на местните власти (като например EUROCITIES), споделящи мисията и визията на МЕРИ за равнопоставена интеграция на ромите.

Към края на 2013 г. международната мрежа МЕРИ обединява десетки общини от 5 европейски държави - Унгария, България, Румъния, Словакия и Чехия – и е в процес на създаване на партньорство със страните Хърватия, Сърбия, Македония, Черна гора и Албания.

Към края на 2013 г. мрежата на МЕРИ–България обединява 50 общини. Членове на Консултативния съвет на мрежата са уважавани кметове, известни с усилията, които полагат и с резултатите, които постигат в областта на равнопоставената интеграция на ромите (Каварна, Тунджа, Мъглиж, Вълчедръм, Бяла Слатина и Лом).

Сред основните дейности на МЕРИ-България е обмяната на опит със западноевропейски общини (Гент, Белгия и Мюнхен, Германия) по отношение на образователната интеграцията на ромите, здравеопазването, осигуряването на заетост, включително чрез развитието на социална икономика и социалното предприемачество и активно трудово посредничество. През 2013 г. беше поставено началото на обмен с община Гент, Белгия за разработване на бизнес-планове за създаване на социални предприятия в 3 български общини – Разград, Ветово и Котел. В четирите обменни визити през 2013 г. в рамките на международните обмени по МЕРИ взеха участие 20 чуждестранни експерти, представители на местните власти в Гент и Мюнхен и 30 общински експерти от общините Пазарджик, Разград, Севлиево, Омуртаг, Ветово и Котел, както и множество представители на партниращи с общините институции и организации.

В рамките на обучителната програма на МЕРИ през 2013 г. над 130 служители от българската общинска администрация, звена и структури, предоставящи основни услуги (училища, детски градини и др.) вече преминаха успешно 2 дистанционни курса в областта на жилищното настаняване и образованието на ромите, а през 2014 г. се очаква в нови 4 обучителни модула този брой да бъде удвоен.

Заедно с това, през 2013 г. бяха проведени и учебни посещения за 30 представители на общини в две български общини, чиито опит в областта на ромското включване се ползва с международно признание – Каварна (цялостна политика за интеграция на ромите) и Тунджа (образователна интеграция).

В подготвения през 2013 г. проект на стратегията за развитие на МЕРИ се предвижда да бъдат осъществени обмени с фокус върху политиките за ранно включване на ромите – в етапа на ранното детско развитие – и изграждане на социални жилища.

Идентифицираните добри практики в областта на ромската интеграция се публикуват в специализираният сайт на проекта (www.logincee.org). Към момента той съдържа над 100 казуса от над 10 европейски държави. Освен това актуална информация от различни източници, свързана с ромската тематика се публикува чрез страницата на българската мрежа МЕРИ във Facebook (<https://www.facebook.com/MeriBulgaria>).

6.1. Партниращи организации в рамките на инициативата "Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз"

Организация	Сума
Център за междуетнически диалог и толерантност	€ 4 876
Фондация за регионално развитие	€ 5 097
Асоциация "Интегро-Разград"	€ 5 102
Сдружение "Либерална алтернатива"	€ 5 102
Сдружение "Нов път" - Хайредин	€ 5 102
Сдружение "Свят без граници"	€ 5 102

6.2. Партниращи организации в рамките на инициативата "МЕРИ" Мрежа за ефективна ромска интеграция

Организация	Сума
Национално сдружение на общините в България	€ 4 530
Фондация за реформа в местното самоуправление	€ 2 243

6.3. Схема за възстановимо и допълващо финансиране

Организация	Тема	Сума
Фондация "Гражданска инициатива за местно самоуправление"	„ПОРИВ (подкрепа за равни възможности)“	€ 5 111
Сдружение "Свят без граници"	"Заедно можем повече "	€ 10 045
СНЦ "Верният настойник"	"Крачка напред в бъдещето"	€ 14 531 възстановени
ОУ "Добри Войников", с. Победа	"Весел калейдоскоп "	€ 7 302
Община Дупница	"Образовани и успешни"	€ 18 100
Сдружение "Нов път" -Хайредин	"Партньорство в подкрепа на предприемачеството "	€ 21 245
Сдружение "Българо-румънски трансгранично сътрудничество"	" ФромРома"	€ 23 010

7. ИЗВЪНРЕДЕН ФОНД

Извънреден фонд към фондации „Отворено общество“ е създаден с цел да подпомага обществата в Централна и Източна Европа да посрещнат негативните ефекти, свързани с глобалната икономическа криза. Като реакция на кризата с бежанците от конфликта в Сирия, през септември 2013 година Извънредният фонд на Институт „Отворено общество“ осигури парично дарение за кампанията на Българския червен кръст, което беше използвано за осигуряване на санитарни и хигиенни продукти и лекарства за мигрантите по югоизточната граница на страната. В рамките на фонда беше предоставена и подкрепа на инициатива на Българския дарителски форум за предоставяне на топла храна на бежанците. Институтът (отново чрез Извънредния фонд) подпомогна и провеждането на семинар за обучение по международно-правни стандарти за закрила на бежанците на съдии и прокурори от пограничните райони. Семинарът беше организиран от Съюза на съдиите в България и проведен на 18 октомври 2013 г. в Софийски градски съд с участието на над 30 съдии и прокурори. Обучението съдейства за по-добро прилагане на международно-правните стандарти за защита на основните права и за уеднаквяване на съответната съдебна практика на национално ниво.

Организация	Тема	Сума
ГС "Регионално бъдеще" с.Врџв, Видин	Средствата се предоставят за изплащане на заплати на наетите по проект "Подкрепа за заетост" лица и свързаните с това социални и здравни вноски	€ 1 790
Съюз на Съдиите в България	Правото на убежище и наказателната отговорност	€ 1 358
Основно училище "Христо Ботев"	Топла и интересна зима за децата в ОУ "Христо Ботев", с.Бряга	€ 6 743
Български червен кръст - Национален	Закупуване на стоки за посрещане на най-неотрожните тужди на сирийските бежанци	€ 10 226
Български дарителски форум	Предоставяне на топла храна на бежанците от кризата в Сирия	€ 7 669

8.ПРАВНА ПРОГРАМА

Мисията на Правна програма се състои в отстояване на принципите на върховенство на закона и защита на основните права на човека в процеса на реформа на българската съдебна власт и правоохранителните органи. Работата на програмата е организирана в три тематични приоритета: основни права, прозрачност и отчетност на институциите и миграция.

Основни човешки права

Под този тематичен приоритет през 2013 година Институтът осъществи две основни инициативи. Първата беше насочена към подобряване на достъпа до правосъдие за лица в неравностойно положение, а другата беше насочена към ограничаване на разпространението на езика на омраза в българското публично пространство.

За периода 2013-2014 г. Институтът е партньор на Националното бюро за правна помощ (НБПП) и на Съвета на Европа в осъществяването на проект „Подобряване на достъпа на уязвими групи до правна помощ чрез въвеждане на пилотен проект за гореща линия за първична правна помощ и регионални центрове за консултиране“, финансиран по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г.

В изпълнение на този проект Институтът извърши оценка на ефективността и достъпността на действащата в момента в страната система за предоставяне на първична правна помощ и подпомогна НБПП в разработването на методология и процедури на работа на пилотната гореща телефонна линия за първична правна помощ и пилотните центрове за правна помощ.

Горещата телефонна линия за първична правна помощ започна работа през октомври 2013 г. (телефонен номер 0700 18 250). Тя е достъпна за всички граждани и е предназначена за популяризиране на системата за правна помощ и за предоставяне на правна информация и предварителен правен съвет на нуждаещи се граждани. Горещата телефонна линия се обслужва от оператори на НБПП и около 40 адвоката от Софийската адвокатска колегия. Преди старта на телефонната линия Институтът организира специално обучение за операторите и адвокатите, с цел да ги запознае с основните трудности и предизвикателства на работата с хора в уязвимо положение и с цел да съдейства за развиване на комуникационните умения на работещите на линията. Обучението беше проведено на 14 октомври 2013 г. в София.

Двата пилотни центъра за предоставяне на първична правна помощ също започнаха работа през октомври 2013 г. Те ще работят за срок от една година и основната им дейност се състои в предоставянето на правна информация и правни консултации преди или вместо воденето на дело, на лица, които по някаква причина не могат да си позволят заплащането на адвокатски услуги. Пилотните центрове се намират в областните градове Видин и Сливен и се обслужват от адвокати от местните адвокатски колегии. Адвокатите преминават през полудневно обучение, подобно на това за обслужващите горещата телефонна линия. В пилотните центрове се предоставя безплатна правна помощ за бедни хора, лица с увреждания, бездомни, имигранти или други хора в уязвимо положение. Целта на пилотните центрове е да бъдат събрани и обобщени емпирични данни за правните проблеми на различни групи хора в уязвимо положение, да бъдат тествани вътрешните правила и процедури за действие на центровете и изработване на бюджетна прогноза за ресурсите, които ще са необходими за дългосрочното осигуряване на работата на центровете.

Вторият проект на Института в тематичен приоритет Основни човешки права беше насочен към ограничаване на разпространението на езика на омразата в българското публично пространство. Правната програма (съвместно с програма Обществен дебат) на Института разработи инструментариума и анализира данните от осъществено национално представително проучване на общественото мнение за разпространението и обществените нагласи спрямо езика на омразата. Изследването дава полезни насоки за приоритетите, които трябва да бъдат изведени в информационните кампании, насочени към ограничаване на разпространението на езика на омразата и престъпленията от омраза на национално ниво; то също така регистрира актуалното ниво на разпространение на езика на омразата в обществото и за в бъдеще това ще позволи да бъде оценяван ефекта от настоящи и бъдещи кампании за ограничаване на това явление. Изследването беше представено през ноември 2013 година по време на втората годишна среща за развитие на партньорствата между български НПО и страните-донори по Програмата за подкрепа на НПО на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Прозрачност и отчетност на институциите

В рамките на проекта „Цената на правосъдието в България“ Институт „Отворено общество“ – София провежда периодично наблюдение над обществените разходи за

издръжка на правоохранителните органи и на органите на съдебната власт на национално ниво. През 2013 година екипът на проекта събира и анализира информация и проведе интервюта за подготовка на третия доклад от серията, който ще бъде публикуван през първата половина на 2014 година.

Програмата продължи и работата по изпълнението на проекти, започнати в предходни периоди.

Собствени проекти	Сума
Гражданско наблюдение в полицията	€ 3 960
Европейски политики в областта Правосъдие и граждански права	€ 1 952
Цената на правосъдието в България	€ 15 152
Наблюдение върху кадровата политика на Висшия съдебен съвет	€ 3 962
Независима оценка на ефекта от механизма за сътрудничество и оценка на България и Румъния в борбата с корупцията, организираната престъпност и напредъка на съдебната реформа	€ 3 230
Оценка на въздействие на закона за правна помощ	€ 3 931

9. ПРОГРАМА “ ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ”

2013 година беше белязана от незапомнени по продължителност и мащаби граждански протести, които предизвикаха засилен обществен интерес към въпросите за гражданското участие и доверието към институциите. В същото време, заради кризата в Сирия, страната беше засегната от нарасналата бежанска вълна, която беше съпроводена с прояви на ксенофобия и активен обществен дебат за използването на езика на омразата в медиите и обществото. При тези условия, през 2013 година в рамките на програма “Обществен дебат” ИОО-София проведе представително социологическо изследване с фокус върху динамиката на доверието на гражданите към демократичните институции, ключови публични политики и реформи, толерантността в обществото, социалните дистанции, езикът на омразата и икономическите нагласи на населението на фона на ефектите на глобалната икономическа криза. Данните от изследването послужиха за подготовката на аналитични доклади за обществените нагласи в страната и разпространението на езика на омразата.

Посредством електронното издание Politiki.bg и OpenData.bg Програмата продължи да насърчава публичния дебат по приоритетни теми от дневния ред на отвореното общество.

През 2013г., чрез предоставяне на малки грантове, бяха финансирани поредица от инициативи, включително инициативата на Център за академични изследвания „Българският комунизъм – двадесет години по-късно“ и проектът „Непознатите филмови архиви на ДС“ на фондация „Изкуство – дела и документи“. С финансовата подкрепа на програма „Обществен дебат“ беше издаден и сборникът "Протестът. Анализи и позиции в българската преса - лято 2013" на Фондация за хуманитарни и социални изследвания.

Собствени проекти		
Продължаване издаването на електронен вестник "Политики" през 2013 г.		€ 19 813
Провеждане на омнибус но социологическо изследване 2013 г.		€ 8 496

Организация	Тема	Сума
Център за академични изследвания	Българският комунизъм - двадесет години по-късно	€ 614
Фондация за хуманитарни и социални	Издаване на сборника "Протестът. Анализи и позиции в българската преса - лято 2013"	€ 2 096
Фондация "Изкуство - дела и документи"	Непознатите филмови архиви на ДС	€ 4 985

10. ПРОГРАМА "РОМА "

Програма Рома продължи с изпълнението на своите ключови стратегически цели и приоритети и през 2013 г. В тази връзка бяха изпълнени следните дейности и инициативи:

Инициативи, целящи утвърждаване на междуетническата толерантност и преодоляването на негативните обществени нагласи спрямо ромите

- Състояние на ромите в България: оценка на ефекта от политиките за интеграция на ромската общност по време на криза

Продължава работата по изпълнението на проекта „Състояние на ромите в България: оценка на ефекта от политиките за интеграция на ромската общност по време на криза“. Проектът има за цел да събере и анализира данни за състоянието на ромите в България по време на социалната, икономическа и политическа криза, която залива Европа през последните няколко години.

- Провеждане на омнибусно социологическо изследване 2013 г.

Включване на въпроси за социалните дистанции в годишното омнибусно изследване на Института и проследяване на различията в нагласите и статуса на ромите спрямо останалата част от населението.

- Подкрепа за интеграция на ромите 2013-2020

В рамките на тази инициатива бяха организирани няколко публични събития, на които беше обсъждан напредъкът по изпълнението на националните стратегически документи, касаещи ромската общност. Участваха представители на ромски и неромски НПО, местни и национални власти, експерти.

- Гражданството в България – състояние на неопределеност

През 2013 г. беше публикуван доклад за гражданската регистрация в България и проблемите, с които се сблъскват гражданите от ромски произход от невъзможността за придобиване на легален граждански статут. Докладът е наличен на адрес http://ethnos.bg/data/Grajd_reg.pdf

- В контекста на членство на страната в Европейския съюз и с оглед постигане целите на Приоритет "Застъпнически дейности за прилагане на ефективни обществени политики на национално и местно равнище, както и възприемане на систематичен подход на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани" Програма Рома предприе следните инициативи:

В партньорство с фондация „Секретариат на Десетилетието на ромското включване“ – Будапеща и още 7 ромски неправителствени организации от България, Институт „Отворено Общество“ – София проведе социологическо проучване и изготви доклад за напредъка по изпълнението на Националната стратегия за интеграция на ромите и Националния план за действие по изпълнение на Десетилетие на ромското включване. (http://romadecade.org/cms/upload/file/9270_file4_bg_civil-society-monitoring-

[report_en.pdf](#)). Публикацията беше широко разпространена в България и чужбина и беше един от основните източници за изработването на първия доклад на Европейската комисия за Изпълнението на Националните стратегии за интеграцията на ромите на ниво ЕС.

(http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/roma_implementation_strategies2014_en.pdf)

- Проект “PAIRS – Programmes for the active inclusion/integration of Roma”

През 2013 г. продължи изпълнението на проект “PAIRS – Programmes for the active inclusion/integration of Roma”, който включва 16 партньора (НПО и институции от 8 страни в Югоизточна Европа). Проектът е финансиран от Програмата за сътрудничество в Югоизточна Европа и съфинансиран от Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Неговата цел е да идентифицира добри модели за ромска интеграция и да подпомогне адаптирането им в партньорските държави. Бяха изпълнени редица дейности – посещения за обмяна на опит, национални и международни форуми, касаещи подобряване на статуса на ромите в Югоизточна Европа, изготвяне на информационни материали и др.

- Интернет портал за етническите малцинства Ethnos.bg

Интернет порталът <http://ethnos.bg/ethnos.php> се поддържа от Програма Рома, мобилизирайки вътрешни ресурси и външни експерти. Порталът предоставя информация, свързана със законодателството, отнасящо се до правата на човека, образованието, заетостта и др. въпроси от съществена важност за ромската общност. Порталът е източник на новини, публикува се информация за актуални конкурси и събития, а една от най-ценните части на портала е базата с контакти на организации на етническите малцинства. Управлението на портала се подобри значително, за което говори и повишения брой уникални посещения: от средно 450 уникални посещения на месец през 2012 г., през 2013 г. средния брой на уникалните посещения е 3500.

Инициативи за изграждане капацитета на ромите за пълноценно участие в обществения живот

- Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход

Проект „Ромско здравеопазване“ на Институт „Отворено общество“ – Будапеща, в сътрудничество със Стипендиантската програма на Ромски образователен фонд, Програма Рома на Институт “Отворено общество” – София реализираха проект с цел подпомагане на образованието по медицина, наставничеството и обучението в застъпничество на ромските студенти в България. 79 млади роми от страната получиха финансова подкрепа за своето обучение във висши учебни заведения в страната и участваха в обучение по застъпничество, организирано от Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе”. По време на своето обучение, студентите се подпомагат и от наставници - компонент, реализиран отново от Институт „Отворено Общество“ – София. Нов партньор в реализирането на проекта е фондация „ИнтелДей“, която изпълняваше комуникационния компонент.

- Програма за стипендии на студенти от ромски произход в български университети Roma Memorial University Scholarship Programme 2012 – 2013

Институт “Отворено общество”- София администрира Стипендиантските програми на Ромския образователен фонд, Будапеща. По Програмата за стипендии на студенти от ромски произход в български университети (Roma Memorial University Scholarship Programme) през академичната 2012-2013 година бяха отпуснати над 200 стипендии за студенти в бакалавърска, магистърска и докторантска форма на обучение.

- Стипендиантска програма „Медици за по-добро бъдеще“

Програмата е подкрепена финансово от Тръст за социална алтернатива и покрива академичната 2013/2014 г., като предоставя финансова подкрепа на 10 студенти от ромски произход, обучаващи се в медицински специалности на висши учебни заведения у нас. Тя се появи в отговор на нарасналата нужда от подкрепа на ромски студенти, за които е непосилно да се издържат сами докато следват и които не получават подкрепа от друго място.

- Програма „Мост към Бизнеса“

Програмата продължи своята дейност и през 2013 г. Тя се осъществява в партньорство с Фондация Америка за България. Основната цел на програмата е да създаде възможност за равнопоставена интеграция на пазара на труда на висококвалифицирани и силно мотивирани млади хора от ромски произход чрез тримесечни стажове във водещи мултинационални и национални частни компании в България. През първото тримесечие на 2013 г. 6 младежи от ромски произход бяха приети на стаж в различни частни компании – болница „Токуда“, „Прототип“, „ING Брокерс“, „Еконт“, „БулЯрд“, „Данон“.

- Стажантска програма за млади роми в посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие“

Програмата се проведе за втора поредна година. Четирима младежи от ромски произход бяха избрани от представители на Институт „Отворено Общество“ – София и посолството на САЩ в България да прекарат 10-седмичен летен стаж, подобрявайки уменията си за работа в мултикултурна среда и повишавайки знанията си по английски език.

Собствени проекти		
Гражданството в България - състояние на неопределеност		€ 1 567
Провеждане на омнибусно социологическо изследване 2013 г		€ 5 701
Интернет портал за етническите малцинства - ethnos.bg		€ 60
Подкрепа за интеграция на ромите 2013-2020		€2 294
Изграждане на Консултативен съвет от ромски граждански организации		€ 1 192

Състояние на ромите в България – оценка от политиките за интеграция на ромската общност по време на криза

€1 345

11. Стипендиантска програма „Медици за по-добро бъдеще“, с финансовата подкрепа на Тръст за социална алтернатива

Стипендиант	Сума
Велизар Кирилов Василев	€ 1 074
Гина Атанасова Александрова	€ 1 074
Десислава Любчова Георгиева	€ 1 074
Елена Методиева Цветанова	€ 1 074
Искра Любчова Георгиева	€ 1 074
Лора Васкова Ленинова	€ 1 074
Любен Любчов Георгиев	€ 1 074

12. Стажантска програма „Мост към бизнеса - стажантска програма за млади роми в частния сектор“, с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“

Стажант	Сума
Анелия Василева Илиева	€ 1 074
Биляна Николова Петрова	€ 1 074
Илия Стоянов Генчев	€ 1 074
Кристина Василева Стефанова	€ 1 074
Николай Георгиев Димитров	€ 1 074
Снежина Валериева Славева	€ 1 074

13. Стажантска програма в Посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие“, с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ

Стажант	Сума
Галина Руменова Николова	€ 480
Денис Асенов Йорданов	€ 480
Красимир Михайлов Михайлов	€ 480
Радослав Маринов Маринов	€ 480

14. ЗВЕНО ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ

През 2013 г. Звеното за разработване на проекти работи по подготовката и формулирането на проектни идеи и подготовката на документи и оферти за осигуряване на финансиране от различни източници във връзка с изпълнението на стратегията и постигането на целите на ИОО-София. Звеното подпомогна и изпълнението на проекти в следните основни направления:

- Звеното подготви оферта и стартира изпълнението на обществена поръчка за поддържане и доразвиване на Рейтингова система за висшите училища в България, възложено от Министерството на образованието.
- Звеното участва в подготовката на оферта и стартира изпълнението на обществена поръчка за професионалното образование и пазара на труда, възложено от Министерството на образованието
- Съвместно със Звено за социологически проучвания и експерти от Програма “Управление и публични политики” подготви оферта и участва в изпълнението на Панелно проучване на българските домакинства, реализирано в партньорство и с финансовата подкрепа на Световната банка.

През годината Звеното участва активно и в доразвиването на Системата за управление на качеството на ИОО-София, във връзка със сертификацията на Института по ISO 9001:2008, както и в структурирането и комплектуването на прилежащата на СУК документация.